

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dispositio Et Perioche Historiae Evangelicae Per IIII.
Euangelistas contextæ, necnon Actuum apostoloru[m],
Epistolaru[m] quoq[ue] Pauli XIII. & Canonicaru[m] VII.**

Bullinger, Heinrich

Tigvri, 1553

VD16 B 9605

Liber III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35634

S. M A T T H A E I

Hæc inquam sancta ac salutaria discas ex hoc 2. li-
bro, ut ipsa rei tantæ maiestas & utilitas te, nisi truncus
sis totus, ad studium & diligentiam excitare possit.

L I B E R I I I .

EXHIBUIT nobis inter alia quæ in hoc quar- Cap. 5.
to capite tractauit Matthæus gustū quendam ser-
monū doctrinæ Christi de pœnitentia & remissione pec-
catorum, id est, de mysterio Euangelij & gratiæ dei, de
agnitione inquam & confessione peccatorum, deq; con-
uersione à peccatis ad deum uiuum per fidem Iesu Chri-
sti, per quam assequimur remissionem peccatorum &
uitam æternam quicūq; credimus ex animo: pergit iam Sermo
Christi in
monte.
idem author per consequētia tria capita etiam alios do-
ctrine Christi præcipuos locos exponere, nō iam solita
breuitate utens, & capita duntaxat sermonis dominici
consignans, sed totū Christi sermonē, ita ut ab ipso habi-
tus est ex integro contexens, quo uidelicet certius re-
ctiusq; de omni doctrina Christi iudicaremus, atq; post
pœnitentiā et remissionē peccatorū, præcipua religionis
nostræ capita, etiā alios præstāiores doctrinæ Christia-
næ locos plenius intelligeremus. Oratio ipsa seu sermo
Christi didacticus expositoriusq; alicubi uero et paræ-
neticus est, uariis itaq; & de uarijs rebus compositus.
Principio enī luculenter disputat de uera beatitudine ser-

E V A N G E L I V M

- Felicitas.** felicitate, ostendens quibus in rebus illa sita sit, & tacite interim confutans stolidas & corruptas vulgi de vera
- Lex.** felicitate opiniones. Deinde descendit ad legem repurgandam. Corruperant enim hanc suis traditionibus, & obscurarant ipsam commentitia sua expositione Pharisæi, itaq; quis genuinus legis sensus sit, & quid lex dei à nobis requirat, productis aliquot è lege exemplis manifestissime demonstrat, simul & ueræ & falsæ iustitiæ
- Iustitiæ opera.** differentiam ostendens. Et quoniam de iustitia differabat, & inter omnia opera iustitiæ maxime excellunt eleemosyna siue misericordia aut beneficentia, oratio item siue ardens cum deo colloquium, & ieiunium siue
- Caput 6.** corporis carnisq; nostræ castigatio, iccirco dominus noster illa ipsa opera iustitiæ siue exercitia pietatis repurgat ab hypocrisi, qua Pharisæi illa conspurcarant, pristino et natiuo nitore restituens, pulcherrimeq; indicans quomodo rite præstanda sit eleemosyna, quomodo uere oremus religiosèq; ieiunemus. Hinc uero cum confessum sit non alium affectum perinde abstrahere ab omni pietate iustitiæq; atq; habendi studium, & nimis anxiam de uictu & amictu sollicitudinē, ideo quarto loco graui oratione abstrahit ab auaritia, commode deniq; sollicitudinem nimiam, id est perfidam diffidentiam eximit suorum pectoribus, & inserit rursus fidem in deum & fidele religionis ac iustitiæ studium. Post hæc summa fide

& diligentia temerarium hominum de alijs hominibus
 iudicium, detractionem inquam & calumnias uitan-
 das esse significans, ostendit moderate & recte uti lin- Lingua.
 gua. Nō enim minores turbæ ex uitio linguæ quàm au-
 ritia habendiq; studio exoriuntur.

Porro cum hæc omnia uirtute diuina in nobis per
 gratiæ beneficium, non per nostras uires perficiuntur,
 ergo utiliter & in loco adhortatur per consequentia
 dominus cultores suos ad fideles preces, quibus sibi à
 deo uires suffici postulent, necubi suo desint officio. Ad
 hæc splendidissimas amplissimasq; promissiones adiun-
 git, preces fidelium sese exauditurum pollicens, quo stu-
 dium precandi magis inflammaret in pijs. Ista uero om-
 nia copiosissime hæctenus proposita in breue contra-
 hens compendium, Omnia, inquit, quæcunq; uolueritis
 ut faciant uobis homines, sic & uos facite illis. Hæc e-
 nim est lex & prophetæ. Deinde proposito biuio &
 utriusq; uie modo, ratione & fine addito, ad illud nos
 omnes ingrediendum adhortatur, quod arctius est &
 asperius quidem, sed ad uitam interim æternam intro-
 ducit. Rursus quia de itinere dixerat per quod abitur Pseudopro-
 in præcipitium, protinus diligenti admonitione cauet phetæ.
 necubi in exitium abducantur sancti pseudopropheta-
 rum artibus & impostura, quos in hoc suis coloribus
 pingit, ne simplicioribus bona specie imponant, &

EVANGELIUM

ueritatis uia in haeresum ambages ac praecipitia abripiantur. Tandem uero concludens diuiniſſimū hunc sermonem, postremo loco aperte docet, nullam speciem externam ad pietatem perficiendā ulli prodesse homini, ergo ad pietatem & uitam consequendam non satis esse autē dire & intelligere uerbum dei, aut magnificis etiā uocibus iactare, nisi & sanctissimis fidei uirtutumq; operibus exprimamus: id quod ficta narratione seu parabola pereleganti expolit, & ob oculos omnium statuit, inhortans quemlibet nostrum ad uerum uerae peitatis studiū, quod permanentē et suauissimū habet fructū uitae.

Est autem hoc argumentū & illa complexio totius orationis quam in monte habuit ad omnem populū saluator noster Christus dominus. De ea S. Augustinus, Apparet, ait, istum sermonē omnibus praecipis, quibus Christiana uita informatur esse perfectum.

LIBER III.

Christi beneficia seu miracula.

RECITAVIT Matthaeus tribus praecedentibus capitibus Sermonem Christi integrum, quo nobis gustum praebet, ac ueluti compendium contexeret uniuersae doctrinae Christi, consequentibus duobus capitibus uirtutem & potentiam Christi maximam, congestis beneficijs miraculosis quampluribus illustrat, & illustratam